

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 9, 23. april 2020

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Vækstregulering i rug
- **REGLER OG TILSKUD**
- Brak og græsmarker - slåning og tidsfrister
- **VANDING**
- Vanding uge 17

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Tidlige tilfælde af rust

*****Rettelse 28/4-2020:**

I vinterbyggen begynder vi at se lidt rust, skoldplet og bladplet. Det tørre vejr øger risikoen for opblomstring af rust, hvorimod svampe som skoldplet og bladplet har svære kår, når det er tørt. ***

Du bør derfor holde godt øje med udviklingen i dine marker. Skal du ud med ukrudtsbekæmpelse, og har du en af de modtagelige vinterbygssorter (KWS Kosmos, Comeback, KWS Infinity, KWS Meridian, Neptun og SY Galileo og Valerie), vil det være fornuftigt at tage 0,25-0,3 l/ha Orius Max 200 EW med. Skadestærsklerne for de nævnte sorter er over 10 % angrebne planter frem til stadie 65.

Der bliver også fundet rust i vinterhvede, rug og triticales. Alle husker formentligt hvordan rusten ramte især i Benchmark vinterhvede sidste år. For at undgå noget tilsvarende sker i år, så være opmærksom i dine marker, og husk at rusten starter i reder og derfra vil sprede sig. Det betyder at man skal rundt i hele marken og kigge om der er rust.

Findes der rust i den ekstremt modtagelige sort Benchmark skal der behandles, mens de modtagelige sorter (fx vinterhvede: Drachmann, Kalmar, KWS Lili, Sheriff og Torp, samt alle de mest dyrkede triticalesorter) skal behandles hvis mere end 1% af planterne er angrebet. I rug er skadestærsklen for alle de mest dyrkede rugsorter 10 % angrebne planter.

I frøgræs ser vi kronrust i en del marker. I frøgræs skal der behandles, hvis der er få pustler på de fleste planter. Der er kan behandles med 0,375-0,5 l/ha Orius Max 200 EW.

Billede 1 Kronrust i alm. rajgræs (Foto: Michael Fleng, SAGRO).

Nyfremspiret ukrudt i vintersæd

De steder, hvor der kom lidt nedbør i påsken, har det sat gang i fremspiring af ny ukrudt. Er du begyndt at vande, må det forventes også at sætte gang i ukrudtet. I **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 5** finder du en gennemgang af opfølgende ukrudsbehandling i vintersæd.

Der er mange vintersædsmarker, der er omkring stadie 32 (hvor 2. knæ kan mærkes mindst 2 cm fra 1. knæ), dette er seneste mulighed for at bruge Mustang Forte, Hussar Plus OD, Cossack OD, Rexade 440. Desuden skal Ally 20 SX i vinterbyg bruges senest i stadie 30. Husk, at hvis der bruges mere end 0,5 l/ha Mustang Forte må halmen kun bortføres fra ejendommen til afbrænding eller industriel brug, ikke til brug ved dyr.

Områdevist er der udfordringer med manganmangel i vinterbyggen. Gælder dette også for din mark, så sørg for at komme ud med mangan, når mangelsymptomerne viser sig, det er vigtigt at tilsætte spredekælbemiddel, da vokslaget er tykt pga. høj solindstråling.

Glimmerbøsser

Det varme vejr har lokket insekterne frem. Vi har set vinterrapsmarker med rigtig mange glimmerbøsser i denne uge. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 20 glimmerbøsser pr. plante under begyndende blomstring. Under blomstringen vil glimmerbøsserne bidrage til bestøvning, og er derfor kun et problem, hvis der er så mange, at det resulterer i, at de gnaver sig ind i blomsteranlægget. Det drejer sig kun om ganske få marker, der er så tynde og endnu ikke kommet rigtig i gang med blomstringen, at glimmerbøsserne kan ende med at skade blomsteranlægget (se billede 2), og her vil skadetærsklen være lavere end de 20 glimmerbøsser pr. plante.

Billede 2 Raps i begyndende blomstring. Helt i starten af blomstringen, hvor der kun er få gule blomster vil glimmerbøsserne kunne fylde meget i de enkelte blomster. Men i det lune vejr vi har udvikler blomsterne sig hurtigt, og glimmerbøsserne vil ikke komme til i en hastighed, som gør at de bliver et problem, det er derfor særligt i de tynde marker, lige mens blomstringen starter at glimmerbøsserne skal have særlig fokus. (Foto: Niels Holmgaard, SAGRO)

Vækstregulering i rug

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Det er altid svært at forudsige årets gang, men som markerne står nu, vurderer vi, at behovet for vækstregulering i år vil være lav.

Vækstregulering er særlig relevant i rug, når afgrøden er i god vækst og ikke er stresset af fx tørke og frost (se billede 3 til venstre). Er marken derimod stresset, tynd, ranglet eller er der endnu ikke kommet gang i væksten, så vil en vækstregulering formentligt ikke være nødvendig, og vil endvidere skade afgrøden og derfor gøre mere skade end gavn (se billede 3 til højre).

Det betyder, at hvis din mark er i god vækst, og du vurderer, at der er behov for vækstregulering og endnu ikke har kørt, så er det nu, du skal afsted, såfremt du kan undgå frostmorgener.

Hvis din mark er i kategorien med de stressede og ranglede marker, som på billede 3 til højre, så skal du afvente, og se hvordan vejret og marken udvikler sig i næste uge. Det er ikke sikkert det bliver nødvendigt og muligt at vækstregulere marken.

Billede 3 Samme støvle i to rugmarker. Til venstre ses en god, tæt rugmark i god vækst, mens den til højre er tynd og væksten er langt bagud og uens i fht den anden (Foto: Birgit Vestergård, SAGRO).

Se lejesædsrisiko for dine marker

SEGES har udviklet et risikoindeks af vintersædsmarkerne, som kan ses i cropmanager.dk.

Der er forskellige faktorer, der bidrager til risikoindekset. Det er sammensat med oplysninger fra Mark Online om sådato, jordtype, vinterhvedesort, planlagt N i forhold til beregnet optimal N, beregnet eftervirkning, N tildelt før 1. april. Derudover indgår det nyeste satellitbillede, som viser markens biomasse. Det er vigtigt, at data er korrekt indtastet f.eks. sådato og gødning for at modellen kan beregne lejesædsrisikoen rigtigt. Disse registreringer er der mange, der foretager i farmtracking, men det kan f.eks. også gøres direkte i cropmanager.

Baseret på dette farves markerne hhv. røde, gule eller grønne. (Se boks med hvordan du ser det i CropManager). Grøn betyder at risikoen for lejesæd er lav, gul betyder medium risiko og rød betyder høj risiko. Sammen med dit eget kendskab til marken kan du bruge risikoindekset til at vurdere behovet for vækstregulering.

Forsikring mod lejesæd

I tillæg til CropManagers risikoindeks har SEGES har i samarbejde med Topdanmark udviklet en forsikring mod lejesæd som et forsøgsprojekt i 2020, der kan tegnes på marker, hvor der ikke er brugt vækstregulering. Forsikringen er for dig, der gerne vil undlade at vækstregulere vinterhvede og/eller vinterrug, men som er i tvivl om risikoen for lejesæd. Derfor er du interesseret i kompensation for øgede høstomkostninger, hvis der skulle komme lejesæd.

Der udbetales 1.500 kr. pr. ha i de forsikrede marker, hvor der kommer lejesæd. Din selvrisiko er på 5 %.

Udbetalingen pr. hektar er fastsat ud fra en forventning om, at risikoen for lejesæd er lille og primært vil opstå sent i vækstsæson. Derved får den minimal betydning for udviklingen af udbyttet. Derimod kan relativt sent opstået lejesæd være med til at give høstbesvær ved øget tidsforbrug, og dette skal beløbet på de 1.500 kr./ha kompensere for.

Prisen pr. hektar korn er 65-81 kr. (se tabel 1). Det er lavere end prisen for en vækstreguleringsbehandling (kemipris + kørsel). Prisen stiger med stigende risiko for lejesæd vurderet i vækstreguleringsprognosen i CropManager.

Tabel 1. Priser i kr./ha for forsikring ved lejesæd. Prisen er differenceret efter lejesædsrisiko vurderet i CropManager

Kategori		Grøn	Gul	Rød
Vinterhvede	kr/ha	65	73	81
Vinterrug	kr/ha	71	79	-ikke muligt

Er du interesseret i forsikringen kan du læse mere om [den her](#) eller henvende dig til i din planterådgiver.

- [Åbn Cropmanager.dk](https://cropmanager.dk)

- Login med dit landmand.dk - login
- Tryk på "prognoser" i menuen til venstre.
- Vælg "Vækstregulering" i menuen til højre.
Dine marker bliver farvede (rød, gul eller grøn)
- Tryk på marken på kortet
Ved at trykke på marken kan du se hvordan den er klassificeret og hvilke faktorer der er brugt til vurderingen

REGLER OG TILSKUD

Brak og græsmarker – slåning og tidsfrister

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Græs er ikke bare græs – i hvert fald ikke når det gælder opfyldelse af de krav landbrugsstyrelsen stiller. I det følgende gennemgås frister for slåning mm. i forhold til brak og græsmarker, du kan også se et samlet overblik i tabel 1. Er du i tvivl om, hvilke kategorier dine arealer tilhører, vil du kunne se det i dit fællesskema, eller du kan kontakte din planterådgiver.

Græsmarker, i omdrift eller permanente

Græsmarker, både permanente og i omdrift, skal slås mindst én gang i perioden 1. juni-25. oktober, slåningen kan erstattes af afgræsning.

Brakmarker

Du skal mindst én gang i kalenderåret slå dine brakmarker. Du må i den forbindelse ikke fjerne plantematerialet. Du må også gerne snitte/skårlægge plantematerialet eller opstakke plantematerialet i et hjørne af brakmarken.

Brakmarker skal enten forårsslås eller sommerslås. Du kan se i dit fællesskema, hvad dine marker er planlagte til.

Forårsslåning skal foretages mellem 1. og 30. april, mens sommerslåning skal foretages mellem 1. august og 25. oktober.

Der er forbud mod slåning i perioden 1. maj til 31. juli.

Pleje af græs og naturarealer (PLG tilsagn)

Disse arealer giver et ekstra tilskud og kan kun søges på specielle arealer. Hvis du har nogle af disse, er du sikkert bekendt med kravene. Disse arealer deles op i forpligtigelse til afgræsning eller slæt. Slåningsfristerne kan variere, hvis det er ældre tilsagn. Tjek derfor dit eget tilsagn, men nedenstående datoer er gældende for tilsagn 66 og 67, som er givet fra 2015 og frem.

- Afgræsningen deles op i enten af skulle være synligt afgræsset d. 15. september eller marken skal have et fast græsningstryk i hele perioden 1. juni til 31. august.
- Slåningen skal foretages mellem 21. juni og 15. september.

Der er forbud mod slåning i perioden 1. maj til 20. juni

Tabel 1 Oversigt over frister ved brak og græsmarker. Grøn indikerer, at det er perioden hvor det skal gøres, mens rød indikerer forbud. Datoerne er hhv. start- og slutdato.

	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober
Slåningsperiode - permanent græs og græs i omdrift							
Slåning obligatorisk mindst én gang 1. juni til 25. oktober			1/6				25/10
Brakarealer							
Slåningsbrak, forårsslåning – slåning mindst én gang 1. april til 30. april	1/4-30/4						
Brak – slåningsforbud 1. maj til 31. juli		1/5		31/7			
Slåningsbrak, sommer slåning – slåning mindst én gang 1. august til 25. oktober					1/8		25/10
Pleje af græs og naturarealer							
Slæt forpligtigelse – mindst én gang 21. juni-15. september			21/6			15/9	
Afgræsning, synligt afgræsset 15. september						15/9	
Afgræsning, fast græsningstryk – 1. juni-31. august			1/6		31/8		
Slåningsforbud 1. maj-20. juni		1/5	20/6				

VANDING

Vanding uge 17

Mange steder er vandingen blevet startet op. Og med de seneste ugers tørvejr og fordampningen er vandunderskuddet efterhånden blevet stort, hvis du ikke har vandet. Selvom du har vandet vinterraps og -byg vil den seneste uges fordampning, samt den kommende uges fordampning hurtigt få opbrugt den vandede mængde.

Vandingsvejledning

Uvandet vinterraps, -hvede, -byg og græsmarker bør vinterrug have førsteprioritet. Herefter prioriteres anden vanding af vintersæd og græsmarker. Der bør vandes med 30 mm pr. gang for at udnytte kapaciteten bedst muligt.

Se i øvrigt mere på sagro.dk.

Se vandbalancen på din mark i CropManager

Hvis du bruger CropManager kan du se vandbalancen på dine marker.

- Åbn Cropmanager.dk
- Login med dit landmand.dk-login
- Tryk på markplan
- Tryk på en mark
- Tryk på "Vandbalance"

Der vil nu åbne sig et billede, hvor du kan se vandingsbehovet i den valgte mark. Dette er muligt uden at betale for brugen af CropManager.